

SCC – 08 – 0302

██████████
██████████ Priština
Kojeg zastupa ██████████
Priština

Tužilac

Protiv

1. ██████████ (kojeg zastupa KPA, koju zastupa UNMIK)
Društveno preduzeće, Priština
2. **Kosovska agencija za privatizaciju**
Ul. Ilir Konushevci br.8, Priština

Tuženi

Posebna komora Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju (Posebna komora), u sastavu Antoinette LEPELTIER-DUREL kao predsedavajući sudija, Esme ERTERZI i Gyltene SYLEJMANI, sudije, nakon većanja održanog 1. jula 2010. godine donosi sledeću:

PRESUDU

1. Tužba tužioca ██████████ se odbacuje kao neosnovana.
2. Sudske troškove u visini od 500 evra plaća tužilac.
3. Protivtužba Kosovske agencije za privatizaciju u vezi troškova postupka se odbacuje.

Činjenični i proceduralni istorijat:

Dana 16. decembra 2008. godine, tužilac je podneo tužbu Posebnoj komori tražeći odštetu za lična primanja između 16. decembra 1990. godine i 31. decembra 2008. godine. Tužilac nije zahtevao nadoknadu troškova postupka.

Tužilac je izjavio da je bila zaposlena u DP [REDACTED], da je njen ugovor prekinut 16. oktobra 1990. godine i da je Sud udruženog rada u Prištini svojom odlukom MP.Br. 2997/90 donesenom 19. juna 1991. godine rešio da je prestanak zaposlenja protivzakonit.

Po navodima tužioca, Sud udruženog rada u Prištini prestao je s radom i većina spisa predmeta je uništena, uključujući i njen. Tužilac je, takođe, izjavio da su i njeni lični dokumenti uništeni tokom oružanog sukoba, ali da joj je radnik UNMIK-a dozvolio da pretraži prostorije DP [REDACTED] gde je uspeła da pronađe neke lične dokumente, uključujući i gore-pomenuto rešenje.

Tužilac je naveo u tužbi da u vreme kada je odluka donesena nijedna stranka nije podnela žalbu pa je, prema tome, odluka postala pravosnažna. Ona je tvrdila da je njen mesečni dohodak bio oko 200 evra; dakle, ona je zahtevala 37,945.56 evra kao nadoknadu i 13,250.26 evra kao kamate, za period od 16. oktobra 1990 do 31. decembra 2008.

Dana 1. aprila 2009. godine, shodno članu 28.4 Administrativnog naređenja UNMIK-a (AN) 2008/6, nadležni sudija je izdao nalog, uputivši tužioca da Posebnoj komori dostavi pisano obaveštenje u roku od dve nedelje nakon prijema naloga u vezi sledećeg:

- a.) Shodno stavu (e) člana 27.2 Administrativnog naređenja UNMIK-a 2008/6, zakonski osnov za tužbu i materijalne činjenice koje se odnose na tužbu, naročito, ali ne ograničavajući se na:
 - Kopiju radne knjižice ili nekog drugog relevantnog dokumenta kojim se dokazuje zaposlenje.
 - Detalji dokaza koje tužilac ima nameru da dostavi tokom pretresa ovog predmeta kako bi dokazala svoje navode, naročito ali se ne ograničavajući na, protivzakonitost prestanka radnog ugovora.
 - Objašnjenje zašto je tužilac čekao 19 godina da podnese tužbu za nadoknadu.
- b.) Shodno članu 25.7 administrativnog naređenja UNMIK-a 2008/6, prevod na engleski jezik svih molbi i prateće dokumentacije, naročito ali ne ograničavajući se na, rešenja koja se imaju dostaviti u prilogu tužbe.

Dana 22. aprila 2009. godine, tužilac je odgovorila na nalog i podnela sledeću dokumentaciju:

- Radnu knjižicu,
- Potrdu o zaposlenju (sa datumom 6. juni 1988.),

- Rešenje DP [REDACTED] od 22. maja 1990. godine, koja nije prevedena na engleski jezik),
- Podnesak tužioca Opštinskom sudu u Prištini kojom se Kosovska poverenička agencija (KPA) imenuje naslednikom DP [REDACTED] u predmetu C.br.543/07 (sa datumom od 15. oktobra 2008.)
- Rešenje MP.br. 2997/90 (od 19. juna 1991) Suda udruženog rada u Prištini,
- Platni spisak DP-a [REDACTED] (avgust 1990.), koji uključuje tužioca,
- Finansijsko veštačenje [REDACTED] kojim se obračunava izgubljena dobit (od 30. juna 2008. godine),
- Pismo naslovljeno na DP [REDACTED] od advokata [REDACTED] kojim se zahteva ponovno zaposlenje radnika, uključujući i tužioca (od 19. februara 1992. godine)
- Presuda Opštinskog suda u Prištini C1 br. 453/2007 gde se sud proglašava nenadležnim i tužilac se upućuje da podnese tužbu Posebnoj komori (od 11. decembra 2008. godine)
- Dva zahteva tužioca naslovljena na Opštinski sud u Prištini da se ponovo otvore slučajevi M.P. br. 2995/90 i M.P.br. 2997/90,
- Uverenje Opštinskog suda u Prištini kojim se potvrđuje da dosije predmeta M.P. 2997/90 ne može da se pronađe, i
- Obaveštenje agenciji (od 21. januara 2008.)

Zajedno sa tužbom, tužilac je obezbedio još jedan dokument za Posebnu komoru:

- Rešenje C-534/07 MP. 2997/90, od 27. decembra 2007. godine, koje je doneo Opštinski sud u Prištini.

Dana 2. juna 2009. godine, Posebna komora je poslala tužbu tuženom (DP [REDACTED]) koja je vraćena kao "nepoznat", pa je, dakle, ona uručena KPA (koju zastupa UNMIK).

Dana 20. jula 2009. godine, KPA je podneo svoj odgovor na tužbu. KPA je zahtevao da se tužba odbaci kao neblagovremena na osnovu čl. 379 Zakona o obligacionim odnosima (Službeni list SFRJ 29/78).

Pored toga, KPA je tvrdila da tužilac nije podneo argumente kojima se pravda kašnjenje prilikom podnošenja tužbe nadležnom sudu, čak i onda kada su sudovi na Kosovu počeli normalno da funkcionišu nakon uspostavljanja UNMIK-a 1999. godine. Nadalje, KPA je doveo u pitanje autentičnost podnesene presude i naveo, takođe, da tužilac nije podneo nikakve dokaze da je gore-navedena presuda zaista postala pravosnažna. Konačno, KPA je navela da time što tužilac nije preduzeo odgovarajuću pravnu radnju radi izvršenja presude, nakon što je ista postala pravosnažna ili barem 1999. godine, nije ispunio obavezu umanjenja štete.

Dana 26. avgusta 2009. godine, Posebna komora je pozvala Kosovsku agenciju za privatizaciju (KAP) kao tuženog i istovremeno joj uručila tužbu i prateću dokumentaciju.

KAP je podneo svoj odgovor na tužbu 1. oktobra 2009. godine. Agencija je tražila da Posebna komora da odbaci tužbu kao neosnovanu. Dokazivala je da tužba ne može da

bude prihvaćena pošto je u toku drugi paralelni postupak u vezi iste pravne stvari i da, shodno članu 379. Zakona o obligacionim odnosima, tužbu treba odbaciti pošto je 10 godina potrebnih za zastarelost već proteklo. KAP je dodala da tužilac nije podneo nikakve dokaze o diskriminaciji koja je sprečila da deluje ranije. Istovetno argumentu uloženom od strane KPA, KAP je, takođe, tvrdio da nije dokazano da je odluka Suda udruženog rada u prištini bila pravosnažna. Tražili su nadoknadu troškova postupka.

Dana 5. oktobra 2009. godine, Posebna komora je uručila odgovore na tužbu tuženih tužiocu.

Tužilac je odgovorio 14. oktobra 2009. godine. Ona je izjavila da da ne postoji zakonski osnov koji predviđa da prilikom obnavljanja postupka tužba treba da se nastavi tamo gde se s njom stalo. Ona je tvrdila da želi da nastavi postupak i da je to uradila u redovnom sudu, jer Sud udruženog rada u Prištini više ne postoji. Dodala je da diskriminacija koju navodi jeste dobro poznata činjenica koju ne treba dodatno dokazivati. Osporila je da se njena tužba može protumačiti kao povremeni zahtev i tvrdila je da je predmet njene tužbe flagrantno kršenje Zakona o radnim odnosima. U ostalom je podržala svoje ranije navode.

Dana 7. decembra 2009. godine, Posebna komora je uručila odgovor tužioca tuženima.

KAP je podneo repliku 11. januara 2010. godine. Agencija je odgovorila da tužilac nije opravdao kašnjenje prilikom podnošenja tužbe bilo kakvim valjanim i vrednim dokazima. Navela je da je predmet nezavršenog postupka povratak na radno mesto, ali ne i isplata mesečnih ličnih primanja. Ponovila je prethodne argumente u vezi činjenice da raniji postupak nije okončan i zatražila je da tužba bude odbačena.

KPA je dostavila repliku 12. januara 2010. godine. Izjavila je da u skladu sa Zakonom o radu, presuda o povratku na posao može da bude praćena zahtevom za izvršenjem te presude u Opštinskom sudu. Tvrdila je da zahtev za nadoknadu treba da se smatra novom tužbom i ne treba da se shvati kao nastavak prethodnog slučaja u vezi radnih odnosa. Izjavila je da sadašnji zahtev za kompenzacijom izgubljenih prihoda, koji je podnesen 2008. godine, shodno članu 372. Zakona o obligacionim odnosima ima veze sa povremenim tužbama, koje su ograničene na period od tri godine, zaključivši da tužilac može da traži nadoknadu za izgubljeni prihod samo od 2005. godine. KPA je dalje dokazivala da DP [REDACTED] ne radi od 1999. godine, da radno mesto tužioca više ne postoji u DP i naveli su da ukoliko se celokupno izvršenje ugovora bitno izmeni bez krivice bilo koje strane, ugovor se smatra prekinutim. Izuzev gore-navedenog, KPA je ostala pri prethodnim podnescima.

Pismeni postupak je zatim zatvoren shodno članu 32. (a) Administrativnog naređenja UNMIK-a 2008/6.

Na pretresu održanom 13. aprila 2010. godine, tužilac je dopunio tužbu, zahtevajući kompenzaciju izgubljenih prihoda do dana kada iznos bude isplaćen. Naglasila je da pošto je DP privatizovano u međuvremenu, njena kompenzacija treba da bude isplaćena imovinom likvidiranog preduzeća. Potvrdila je da je presuda Suda rada bila pravosnažna i da nije mogla dobiti izvršenje te presude pošto je situacija na Kosovu u to vreme bila diskriminirajuća. Objasnila je da je postupila pred Opštinskim sudom 2007. godine kada je uspela da pronađe tu odluku u prostorijama preduzeća koje je zaposeo UNMIK.

KPA i KAP su ostali pri svojim pisanim podnescima. Nakon što je podsetila na promene koje su se dogodile u preduzećima tokom 90-ih godina i teškoću da se utvrdi samo preduzeće koje je trebalo da izvrši presudu Suda rada da je ona bila pravosnažna, KAP je dodala da agencija nije odgovorna za dugovanja preduzeća kojima upravlja.

Uz pristanak stranaka, Posebna komora tražila je od KPA da joj dostavi dokumentaciju koja svedoči da DP ne radi od 1999. godine u roku od petanest dana od dana pretresa .

Usmeni postupak se proglašava zatvorenim.

Pravno obrazloženje:

1. Kvalifikacija tužbe:

U svojoj tužbi, tužilac zahteva nadoknadu navodne štete koju čini gubitak prihoda koji je trebalo da primi da je imala mogućnosti da se vrati na posao u DP [REDACTED]

Posebna komora prvo treba da razjasni da li je tužilac, postupajući na taj način, podneo novu tužbu ili nastavio prethodni postupak.

Tužilac je dostavio sledeću relevantnu dokumentaciju kako bi se procenilo ovo pitanje:

- Odluka MP. br. 2997/90 koju je doneo 19. juna 1991. godine Suda rada u Prištini koju je, kako ona tvrdi, pronašla u prostorijama DP [REDACTED] 2007. godine, koja je u to vreme zaposeo UNMIK.

- Odluka C-534/07 MP. br. 2997/90 koju je doneo Opštinski sud u Prištini 27. decembra 2007.

- Odluka C1 br. 534/07 koju je 11. decembra 2008. godine doneo Opštinski sud u Prištini.

Prvi dokument je kopija presude MP. br. 2997/90 kojom se poništavaju odluke Nr. 01-497, 01-521, 01-513, 01-512 i 01-482 koje je 16. oktobra 1990. godine donelo DP [REDACTED] koje je obavezalo nekoliko radnika, među njima i [REDACTED] da napuste svoja radna mesta u preduzeću.

Uzevši u obzir da se dosije predmeta br. 2997/90 izgubio tokom rata i da je tužilac imao pravni interes da nastavi sa slučajem, Opštinski sud u Prištini je s drugim dokumentom odobrio zahtev tužioca da se postupak obnovi pod novim resgisterskim brojem.

Treći dokument je odluka kojom se Opštinski sud u Prištini proglasio nenadležnim da presudi u tužbi tužioca protiv DP [REDACTED] pošto, shodno članu 4.1 Uredbe UNMIK-a 2002/13, Posebna komora ima isključivu nadležnost u tužbama poverilaca podnesenih protiv DP kojima upravlja KPA.

Iz ovih dokumenata, čini se da je tužilac izrazio volju da nastavi i okonča postupak koji je započeo pod brojem 2997/90. Njen zahtev je odobrio Opštinski sud odlukom od 27. decembra 2007. godine.

Brojevi spisa jasno pokazuju da je postojao samo jedan spis koji je bio registrovan pod brojem 2997/90 i obnovljen je pod brojem C-534/07. Zatim, tužilac podnosi svoju tužbu Posebnoj komori zbog presude o nenadležnosti koja je donesena od strane Opštinskog suda.

Suprotno jednom od argumenata koje je pokrenuo KAP, između dva paralelna postupka ne postoji bilo kakva istovetnost tužbenog zahteva (litispendencija).

Međutim, umesto da zahteva nastavljanje svoje prvobitne tužbe koja se odnosi na prekid njenog radnog odnosa u DP [REDACTED], tužilac je podneo tužbu za nadoknadu izgubljenih prihoda Opštinskom sudu u Prištini, a zatim i Posebnoj komori.

Ove dve tužbe koje su podnesene jedna za drugom pod istim brojem postupka (prvobitni i obnovljeni) ne mogu se smatrati jednom te istom. Na početku postupka, tužilac je tražio poništenje rešenja o prestanku njenog radnog odnosa sa DP Metamb i njen povratak na radno mesto, a u međuvremenu je tražila od Opštinskog suda, a sada i od Posebne komore, nadoknadu izgubljenih prihoda.

Činjenice su različite. Dok je prvobitna tužba osporavala odluku DP [REDACTED] o prekidu radnog odnosa, predmet sadašnje tužbe je navodna šteta koju je prouzrokovana odsustvom izvršenja obaveze vraćanja tužioca na posao.

Pravno pitanje je, takođe, različito. Prvobitna tužba je tražila od Suda rada da ispita da li je odluka DP [REDACTED] o prestanku radnog odnosa sa tužiocem donesena u skladu sa Zakonom o radu, dok je cilj sadašnje tužbe da proceni postojanje delikta i vezu između ovog delikta i radnje ili propusta za koji bi se DP [REDACTED] mogao smatrati odgovornim.

Posebna komora ne deli mišljenje tužioca koji tvrdi da ni u jednoj odredbi ne piše da obnavljanje tužbe ne znači da tužba treba da bude nastavljena tamo gde je prekinuta.

Kada se odobrava zahtev za obnovu postupka, to znači nužno da se postupak može nastaviti u onoj fazi u kojoj se nalazio.

Što se tiče sadašnjeg slučaja, Posebna komora je temeljito ispitala presudu Suda rada od 16. oktobra 1990. godine i procenila da je ovo kopija koja ne ukazuje da je presuda bila pravosnažna na bilo koji način.

Stoga, obnavljanje postupka trebalo je da navede tužioca da zahteva izvršenje presude, što bi opet Opštinski sud uručio strankama.

Ali tražeći naknadu štete, tužilac je podneo sasvim novu tužbu.

2. O pravnoj osnovanosti tužbe:

Članu 154. Zakona o obligacionim odnosima glasi: *“Ko drugome prouzrokuje štetu ili gubitak dužan je naknaditi ga, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.”*

Kako bi dokazala svoje pravo na naknadu, tužilac mora da dostavi dokaz obaveze koju je imao DP [REDACTED] i dokaz kršenja ove obaveze koja je rezultirala štetom po tužioca.

U ovom slučaju, navodna obaveza koju je DP [REDACTED] morao da izvrši, prema onome što tvrdi tužilac, je povratak na radno mesto u preduzeću i isplata mesečnih primanja od datuma kada je radni ugovor prekinut.

Ona je izjavila da je ova obaveza izrečena od strane Suda rada u Prištini u presudi koja je donesena 19. juna 1991. godine, i kojom se poništavaju odluke DP [REDACTED] zbog kojih je bila primorana da napusti posao i kojom se DP obavezuje da organizuje njen povratak na radno mesto.

Posebna komora ne može da prati ovakvo rezonovanje pošto tužilac nije u stanju da dostavi dokaz da je presuda bila pravosnažna i prema tome izvršna. Kao što je ranije pomenuto, dostavljeni dokument je kopija presude koja ne sadrži bilo koju klauzulu u kojoj se tvrdi da je odluka pravosnažna.

To znači da poništenje odluka DP [REDACTED] o prestanku radnog odnosa još uvek nije izvršno i stoga ne postoji obaveza DP u vezi radnog ugovora sa tužiocem.

Prema tome, nije moguće dostaviti dokaz o kršenju obaveze kao ni dokaz o odgovornosti DP.

Dakle, tužba se odbacuje.

Posebna komora smatra da nema potrebe da se u ovom slučaju ispituju argumenti koje su pokrenule stranke u vezi rokova zastarevanja tužbe, legitimnosti postojećeg DP [REDACTED] da bude tužen, odgovornosti agencija za radnje DP pod njihovom administracijom, valjanost razloga zašto je tužilac podneo svoju tužbu tek 2007. godine, njenu sopstvenu odgovornost o navodnom propusta da umanju štetu i u vezi postojanja eventualne štete nakon 1999. godine. Ove argumente treba ispitati tek kada bude dostavljen dokaz o kršenju obaveze.

3. Troškovi postupka i sudski troškovi:

U skladu s članom 11. Uredbe UNMIK-a 2008/4 i člana 56.2 Administrativnog naređenja UNMIK-a 2008/6, troškove postupka snosi stranka koja je izgubila spor, u ovom slučaju to je tužilac zbog činjenice da je tužba tužioca odbačena.

KPA nije tražio naknadu troškova postupka. DP [REDACTED] nije podneo odgovor na tužbu. KAP je tražila naknadu svojih troškova, ali nije dostavila nikakvu izjavu ili račun u vezi ovih troškova i nije dostavila detalje o iznosu ovih troškova. Prema tome, Posebna komora ne može da ih proceni. Protivtužba se odbacuje.

Shodno administrativnom naređenju Sudskog saveta Kosova br. 2008/02 u vezi s Dodatnim proceduralnim pravilnikom u vezi sudskih troškova koje je ustanovio predsednik Posebne komore, troškovi Komore su sledeći:

Za tužbe koje prelaze iznos od 10.000 evra: troškovi od 50 evra +0, 5 % do najviše 500 evra.

U ovom slučaju, vrednost tužbe, kao što je utvrđeno od strane tužioca, jeste 51.195,82. evra. Dakle, sudski troškovi iznose € 500.

4. Pravni lek:

Shodno članu 9.5 Uredbe UNMIK-a 2008/4, žalba protiv ove odluke može da se podnese u pisanom obliku Žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju u roku od trideset (30) dana od dana prijema ove odluke.

Prema tome, odlučeno je kao što je navedeno u dispozitivu presude.

Antoinette Lepeltier-Durel
Predsedavajući sudija, EULEX

Esma Erterzi,

Sudija, EULEX

Gyltene Sylejmani,
Sudija

Tobias Lapke,
Upisničar, EULEX

